

นวัตกรรมบริการด้านการแพทย์ทางเลือกผ่านเว็บไซต์

Alternative Medical Services Innovation on Website

สุพินดา กิจทวี¹

บทนำ

ประเทศไทยกำลังขับเคลื่อนกระบวนการเปลี่ยนแปลงสู่ดิจิทัลและใช้ประโยชน์จากนวัตกรรม เริ่มต้นด้วยรูปแบบเศรษฐกิจ “ประเทศไทย 4.0” ที่มุ่งเน้นความก้าวหน้าและการพัฒนาดิจิทัลเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต ผลผลิตและประสิทธิภาพของคนไทยด้วยเทคโนโลยีระบบอัตโนมัติ (Automation) , ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI), อินเทอร์เน็ตแห่งสรรพสิ่ง (Internet of Things: IoT) , เทคโนโลยีการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytics) การสื่อสารโทรคมนาคมยุคใหม่ ความปลอดภัย เทคโนโลยีความจริง และ Cloud Computing รวมถึงการทำธุรกรรมประจำวันที่จำเป็นโดยใช้อุปกรณ์พกพาที่มีความมั่นคงปลอดภัยสูง การดูแลสุขภาพเป็นประจำและการรักษาที่จำเป็นผ่าน telemedicine หรือ mHealth เป็นต้น ดังนั้น เทคโนโลยีดิจิทัลจึงสร้างโอกาสที่ดีให้กับภาครัฐ ภาคเอกชน และสังคม ในการสนับสนุนและเพิ่มขีดความสามารถของประชากร และมีชีวิตที่มีสุขภาพดีได้ (สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล, 2562) ปัจจุบันนี้แพลตฟอร์มออนไลน์มีบทบาทและความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการนำมาประยุกต์ใช้สำหรับการบริการประชาชน ซึ่งแพลตฟอร์มที่ได้รับความนิยมในปัจจุบันคือเว็บไซต์ (Website), เฟสบุ๊ก (Facebook), อินสตาแกรม (Instagram) และ Line official account ทั้งนี้เว็บไซต์ ทำหน้าที่เสมือนหน้าบ้าน หรือ ร้านค้าที่เปิดตลอดเวลาให้บริการลูกค้าได้ทุกที่ ผู้ใช้สามารถเข้าใช้บริการต่าง ๆ ผ่านเว็บไซต์ได้อย่างสะดวก โดยสามารถใช้ได้ทุกที่และทุกเวลา อีกทั้งยังเป็นช่องทางติดต่อสื่อสารได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

จากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ความรุนแรงของเชื้อโรค และพฤติกรรมที่ทำลายสุขภาพเป็นความท้าทายในการแก้ปัญหาสาธารณสุขของทุกประเทศทั่วโลก กระทรวงสาธารณสุข โดยกองการแพทย์ทางเลือก ซึ่งเป็นหน่วยงานภายใต้กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก มีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินงานด้านการแพทย์ทางเลือก โดยศึกษา วิเคราะห์ วิจัย คัดกรองศาสตร์ พัฒนาองค์ความรู้ ถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยี กำหนดและพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน เสนอแนะเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค พัฒนารูปแบบ ส่งเสริม และสนับสนุนให้มีการจัดบริการและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง กำกับ ดูแล ส่งเสริม และสนับสนุนการใช้ประโยชน์ รวมถึงประสานความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการแพทย์ทางเลือก ภายใต้วิสัยทัศน์ของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก “เป็นองค์กรหลักการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกเพื่อการพึ่งตนเองด้านสุขภาพและส่งเสริมเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน” ได้นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาสนับสนุนการดำเนินงานตามบทบาท ภารกิจให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น เพื่อตอบโจทย์ความเปลี่ยนแปลงของ

¹ นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ กลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภค กองการแพทย์ทางเลือก กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข Email : supinda1333@gmail.com

พฤติกรรมผู้บริโภค และสร้างบริการที่ทันสมัย (กระทรวงสาธารณสุข. 2561) เพื่อการบริการประชาชนให้มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว กองการแพทย์ทางเลือก ได้จัดทำเว็บไซต์มาสนับสนุนการดำเนินงานตามอำนาจและหน้าที่ในทุก ๆ ด้าน เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ และผลผลิตตามภาระกิจที่ได้รับมอบหมาย

องค์ความรู้ / ข้อค้นพบจากบทความนี้ กองการแพทย์ทางเลือก รวมถึงประชาชนจะได้ทราบถึงประโยชน์ของนวัตกรรมบริการด้านการแพทย์ทางเลือกผ่านเว็บไซต์ ในด้านการพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้ การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพ การคุ้มครองผู้บริโภค และการจัดบริการสุขภาพด้านการแพทย์ทางเลือก ทั้งนี้ ยังมีองค์ความรู้ด้านการประยุกต์ใช้ทฤษฎียอมรับเทคโนโลยี ด้านการรับรู้ถึงความง่ายต่อการใช้งาน การรับรู้ถึงประโยชน์ ทศนคติที่มีต่อการใช้งาน การยอมรับหรือการใช้ระบบจริง เพื่อได้ทราบถึงความต้องการที่แท้จริงจากผู้ใช้งาน และสามารถนำข้อมูลมาปรับปรุงหรือพัฒนาต่อยอดนวัตกรรมบริการด้านการแพทย์ทางเลือกผ่านเว็บไซต์ให้มีความสมบูรณ์ และสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยแก้ปัญหา ปรับเปลี่ยนรูปแบบกระบวนการทำงานที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น การเพิ่มประสิทธิภาพ และผลผลิตขององค์กร เพิ่มขีดความสามารถในตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ ตลอดจนผู้ที่สนใจได้นำผลการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาเว็บไซต์ขององค์กรได้อย่างเหมาะสมต่อไป

จากความสำคัญและความต้องการข้างต้น บทความนี้จึงได้มีการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมบริการด้านการแพทย์ทางเลือกผ่านเว็บไซต์ ทั้งในด้านความหมาย กระบวนการ และปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับนวัตกรรม เพื่อให้ผู้ที่สนใจได้เข้าใจในมิติต่าง ๆ ของการยอมรับนวัตกรรมบริการด้านการแพทย์ทางเลือก สามารถนำผลการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในสถานบริการสุขภาพทั้งภาครัฐและเอกชน และสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความหมายของการแพทย์ทางเลือก

การแพทย์ทางเลือก คือศาสตร์เพื่อการวินิจฉัย รักษา และป้องกันโรค นอกเหนือจากศาสตร์การแพทย์แผนปัจจุบัน โดยใช้เป็นการแพทย์ทดแทน หรือใช้ร่วมกับการแพทย์แผนปัจจุบัน จำแนกเป็น 2 กลุ่มดังนี้

1. **Systematic Complementary and Alternative Medicine** หรือการแพทย์ทางเลือกที่เป็นระบบ ซึ่งมีการเรียนการสอนในระดับปริญญา มีสถานะทางกฎหมาย มีสวัสดิการในระบบประกันสุขภาพ จัดเป็น 2 กลุ่มดังนี้

1.1 **Traditional Medicine** หรือการแพทย์ประจำชาติ หรือการแพทย์ดั้งเดิมในแต่ละประเทศ เช่น การแพทย์อายุรเวท การแพทย์แผนจีน การแพทย์โฮมีโอพาธี การแพทย์ยูนาณี เป็นต้น

การแพทย์อายุรเวท เป็นระบบการแพทย์ที่เก่าแก่ที่สุดระบบหนึ่ง ซึ่งแพร่หลายไปทั้งทางตะวันออกและตะวันตก ทั้งยังมีส่วนในการช่วยพัฒนาการแพทย์สมัยใหม่ด้วย ในคัมภีร์พระเวทมีการพูดถึงเรื่องสุขภาพและโรคร้ายไข้เจ็บอยู่ทั่วไปโดยเฉพาะในฤคเวทและอาถรรพเวท ในอาถรรพเวทนั้นมีบทสวดถึง 114 บทที่พูดถึงการรักษาโรค

การแพทย์แผนจีน คือการแพทย์แผนโบราณของชาวจีนซึ่งเป็นการแพทย์ที่มีประวัติศาสตร์ การรักษาในชาวจีนยาวนานมากกว่า 5,000 ปี โดยมีองค์ประกอบหลักคือการวินิจฉัยหรือการบอกโรค การรักษา ด้วยการฝังเข็ม การใช้ยาสมุนไพร การนวดทุยนา ชี่กง และอาหารที่เป็นยา

การแพทย์โฮมีโอพาธี จัดเป็นศาสตร์การแพทย์พื้นบ้านชนิดหนึ่งของทวีปยุโรป มีอายุกว่า 200 ปี มีต้นกำเนิดในประเทศเยอรมัน โดยนายแพทย์แซมมวล คริสเตียน เฟดตริก ฮาห์นemann (Dr.Samuel Christian Hahnemann) เป็นการรักษาตามแนวธรรมชาติที่เชื่อว่าร่างกายของเรามีความสามารถในการเยียวยารักษาตัวเองได้ ซึ่งกระบวนการนี้เป็นลักษณะเฉพาะแต่ละบุคคล การเยียวยาตัวเองนี้จะเกิดขึ้นได้ถ้าได้รับการกระตุ้นที่เหมาะสม ด้วยทฤษฎีความเหมือน กล่าวคือให้ยาที่ทำจากสารที่ก่อให้เกิดอาการนั้น ๆ ในคนปกติมารักษาคนที่ป่วย

การแพทย์ยูเนียนิ ทิบ หรือ เกรโค-อาหรับ (Graeco-Arab) มีการพัฒนาในช่วงอารยธรรมอาหรับ (Arab civilization) ชาวมุสลิมยังคงเรียกการแพทย์แบบนี้ว่า ยูเนียนิ (Ionian) ขณะที่นักประวัติศาสตร์ยุโรปอาจเรียกว่า “การแพทย์อาหรับ” ซึ่งปัจจุบันการแพทย์ระบบนี้ใช้กันอยู่ในอนุทวีป อินเดีย-ปากีสถาน

1.2 Nontraditional Medicine หรือการแพทย์ที่มีการพัฒนาต่อยอดมาจากการแพทย์ดั้งเดิม ด้วยความรู้ทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ เช่น ธรรมชาติบำบัด สุนทรบำบัด วารีบำบัด ไคโรแพรคติก เป็นต้น

ธรรมชาติบำบัด คือการรักษาและจิตโดยใช้กระบวนการธรรมชาติและอาศัยสิ่งแวดล้อม ใกล้ตัวเป็นปัจจัยเกื้อหนุนในกระบวนการรักษา เช่น อาหาร อากาศ แสงแดด โคลน น้ำ เป็นต้น ตั้งอยู่บนหลักการว่ากายและจิตที่อยู่ในสภาวะสมดุลมีศักยภาพและพลังในการจัดการโรคได้ทุกชนิด

สุนทรบำบัด คือศิลปะและวิทยาศาสตร์ของการใช้น้ำมันหอมระเหยเพื่อเสริมสร้างและปรับสมดุลของร่างกาย จิตใจ อารมณ์ จิตวิญญาณ และความผาสุก

วารีบำบัด คือการนำเอาคุณสมบัติของน้ำมาใช้โดยเฉพาะเจาะจง เพื่อรักษาอาการเจ็บป่วย ซึ่งน้ำเป็นส่วนประกอบสำคัญของร่างกายคนเรา การใช้น้ำในรูปแบบของเหลว น้ำแข็ง หรือไอน้ำ มาใช้เพื่อช่วยผ่อนคลาย กระตุ้นการไหลเวียนของเลือด กำจัดของเสียออกจากร่างกาย ลดอาการปวดเกร็ง เป็นศาสตร์ที่สืบทอดมาจากยุคกรีกและโรมัน

2. Nonsystematic Complementary and Alternative Medicine หรือการแพทย์ที่เป็นศาสตร์ หรือเทคนิคการบำบัด จัดเป็น 5 กลุ่มดังนี้

2.1 Folk medicine เป็นการแพทย์ที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมของชุมชนในแต่ละท้องถิ่น (ยังถึงไม่ถึงระดับที่จะเป็นการแพทย์ประจำชาติ) โดยมีระบบการสืบทอดองค์ความรู้จากครูสู่ศิษย์

2.2 Mind-body intervention เป็นการกระทำต่อร่างกายและจิตใจให้มีสุขภาพที่ดีขึ้น เช่น โยคะ การฝึกพลังลมปราณหรือชี่กง สมาธิบำบัด การสวดมนต์บำบัด เป็นต้น

โยคะ คือการรวมกายและจิตของผู้ฝึกเข้าไว้ด้วยกัน นั้นหมายถึงการมีสติรู้อยู่กับกายตลอดเวลา เป็นการฝึกให้ร่างกายและจิตใจทำงานอย่างเป็นระเบียบ และเป็นกระบวนการที่มนุษย์เรียนรู้ที่จะดำรงชีวิตอย่างเป็นองค์รวมให้มากที่สุด

ซิงก์ คือการฝึกปฏิบัติเพื่อเกิดความสมดุลของพลังงานปราณชี (ซึ่ง หมายถึง สารพื้นฐานที่ประกอบขึ้นเป็นโครงสร้างของมนุษย์และก่อให้เกิดพลังขับเคลื่อนของชีวิต)

สมาธิบำบัด คือการฝึกสมาธิเพื่อให้จิตสงบ ต่อสู้กับความเครียดและความวิตกกังวล การทำสมาธิบ่งทำให้จิตมีพลัง มีผลต่อสุขภาพทางใจและกายให้ดีขึ้น

สมาธิบำบัด SKT คือเทคนิคของการทำสมาธิแบบอานาปานสติ โยคะ ซิงก์ มาผสมผสานกันในการปฏิบัติแบบกายประสานจิต ในการเยียวยาสุขภาพ คิดค้นโดย รศ.ดร.สมพร กันทรดุษฎี เตรียมชัยศรี

สวดมนต์บำบัด คือเทคนิคการปฏิบัติแบบหนึ่งในการนำไปสู่กระบวนการของสมาธิบำบัด การสวดจะเป็นแบบการท่องมนตราที่มีการปฏิบัติสมาธิของทุกศาสนาเช่น พุทธ คริสต์ อิสลาม ฮินดู เป็นต้น

ดนตรีบำบัด คือการใช้ดนตรีในการช่วยรักษาทางคลินิกตามลักษณะอาการของผู้ป่วยโดยนักดนตรีบำบัดมืออาชีพ

2.3 Biologically Base therapy เป็นการใช้ชีวภาพเข้าสู่ร่างกายเช่น อาหารเพื่อสุขภาพ ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร วิตามิน สมุนไพร เซลล์บำบัด ชิวโมเลกุล เอนไซม์ โพรไบโอติก คีเลชั่น เป็นต้น

อาหารพื้นบ้านไทย คืออาหารที่ประชาชนคนไทยบริโภคอยู่ในชีวิตประจำวัน และในโอกาสต่าง ๆ โดยใช้วัสดุที่นำมาประกอบอาหารจากธรรมชาติท่ามกลางนิเวศที่แวดล้อมอยู่ และจากการผลิตขึ้นมาโดยมีกรรมวิธีในการทำเป็นเอกลักษณ์ รวมทั้งรสชาติที่เป็นเฉพาะถิ่นแตกต่างกันไป

อาหารเมดิเตอร์เรเนียน (Mediterranean diet) คือรูปแบบการกินอาหารที่อิงจากประเทศแถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ที่จะกินพืชผัก ผลไม้ 6-12 ส่วน, ธัญพืชไม่ขัดสี (Whole grains) 4-6 ส่วน, นม เนย ไข่ 1-3 ส่วน, ไข่ ปลาทะเล อาหารทะเล 3-5 ส่วน, ถั่วชนิดต่าง ๆ กินเนื้อแดงเล็กน้อย ดื่มน้ำวันละ 1-2 แก้ว พร้อมมื้ออาหาร ใช้น้ำมันมะกอกเป็นหลักในการปรุงอาหาร

อาหารสด หรืออาหารที่มีชีวิต (living and raw food) คือพืช ผัก ผลไม้สด ธัญพืช เมล็ดพืชต่าง ๆ และเมล็ดในของผลไม้ที่ไม่ผ่านการปรุงด้วยความร้อน ทั้งนี้ไม่เกี่ยวกับอาหารดิบที่ได้มาจากสัตว์ เช่น เนื้อสด ปลาดิบ เป็นต้น

อาหารฟังก์ชัน (Functional Food) คืออาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการมากกว่าอาหารปกติที่บริโภคกันทั่วไป โดยประกอบด้วยสารสำคัญในอาหาร เมื่อรับประทานเข้าสู่ร่างกายแล้วสามารถออกฤทธิ์ให้ประโยชน์ต่อร่างกายในแง่ของการช่วยป้องกันหรือลดความเสี่ยงต่อการเกิดโรค แต่ไม่ใช่เพื่อการรักษา

อาหารตามหมู่เลือด คือคำแนะนำการรับประทานที่ค้นพบจากการศึกษาความสามารถของเม็ดเลือดที่จับกับสารเลคติน (โดยศึกษาตามหมู่เลือด เอ บี โอ และเอบี) ซึ่งเมื่อเลคตินผ่านเข้าสู่ระบบเลือดและจับกับเซลล์ได้จะรบกวนระบบการดูดซึมอาหาร ทำลายผนังกระเพาะอาหารและลำไส้ และในที่สุดส่งผลให้ร่างกายสูญเสียสมดุล ก่อให้เกิดพยาธิสภาพและโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ

อาหารแมคโครไบโอติกส์ คือการรับประทานอาหารอย่างมีสมดุลตามหลักหยินหยาง กินอาหารตามฤดูกาล รับประทานอาหารที่ปลูกเองหรือปลูกตามท้องถิ่นที่ไม่ใช้สารเคมี หลีกเลี่ยงอาหารที่ผ่านกระบวนการ ปรุงประกอบด้วยวิธีธรรมชาติและใส่ใจ รับประทานแต่พออิ่ม เคี้ยวอาหารแต่ละคำอย่างละเอียด

การอดอาหาร คือการงดบริโภคอาหารเป็นระยะสลับกับการบริโภคอาหาร (Intermittent fasting, IF) เมื่อมนุษย์สังเกตเห็นว่า ขณะที่สัตว์ไม่สบายมันจะไม่กินอาหาร ซึ่งเป็นไปตามสัญชาตญาณของสิ่งมีชีวิตที่ต้องการสงวนพลังงานที่ใช้ในการย่อยอาหารเพื่อไว้ใช้ต่อสู้กับความเจ็บป่วยโดยธรรมชาติ นับแต่อดีต การอดอาหารถือเป็นการบำเพ็ญสมาธิชนิดหนึ่ง ซึ่งอยู่ในวิถีปฏิบัติของทุกศาสนา

อาหารมังสวิรัต (Vegetarian diet) คืออาหารที่ปราศจากเนื้อสัตว์ทุกชนิด มักประกอบด้วย ส่วนต่าง ๆ ของพืช เมล็ด และผลไม้ ได้แก่ ข้าวกล้อง หรือข้าวซ้อมมือ ขนมปังจากข้าวสาลีที่ไม่ขัดสี นม ไข่ ถั่ว นานาชนิด เต้าหู้ ผักต่าง ๆ ธัญพืช งาดำป่น เห็ด และผลไม้ต่าง ๆ

อาหารชีวจิต คืออาหารที่มีแนวคิดในเรื่องสุขภาพแบบองค์รวม เป็นการบริโภคพืชผัก เมล็ด ธัญพืชไม่ขัดสี ผัก ผลไม้สดตามฤดูกาลไม่ผ่านการปรุงแต่ง พืชหัวไม่ปอกเปลือก ดื่มน้ำสะอาด และชาสมุนไพร หรือน้ำผลไม้ งดเนื้อสัตว์ทุกชนิดยกเว้นปลาและอาหารทะเลบริโภคได้เป็นครั้งคราว

อาหารแดช (DASH Diet) หรือ Dietary Approaches to Stop Hypertension คือ แนวทางโภชนาการเพื่อหยุดความดันโลหิตสูง หลักสำคัญคือลดการบริโภคอาหารที่มีเกลือโซเดียม ไขมันอิ่มตัว ไขมันรวมและคอเรสเตอรอล และเพิ่มการรับประทานใยอาหาร โปรตีน แคลเซียม แร่ธาตุต่าง ๆ อย่างโพแทสเซียม แมกนีเซียม (มูลนิธิหัวใจแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์)

อาหารคีโตเจนิค (Ketogenic Diet) คือการรับประทานอาหารที่ทำให้ให้ร่างกายเข้าสู่ภาวะคีโตซิส (Ketosis) มีการสร้างสารคีโตน (Ketone bodies) ซึ่งจะทำให้ร่างกายดึงไขมันไปใช้เป็นพลังงานหลัก แทนพลังงานจากน้ำตาลกลูโคสและไกลโคเจน โดยเน้นรับประทานอาหารประเภทไขมันสูง โปรตีนปานกลาง และคาร์โบไฮเดรตต่ำ นอกจากร่างกายมีการเผาผลาญไขมันแล้วยังทำให้สูญเสียน้ำออกจากร่างกาย จึงมีผลต่อการลดน้ำหนักอย่างเห็นผลในระยะเวลายาว

ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร คือ ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการสกัดสารสำคัญจากพืช หรือสัตว์ จะมีลักษณะเข้มข้น และถูกนำมาผลิตในลักษณะที่คล้ายคลึงกับยาแต่ไม่ใช่ยา โดยมุ่งหวังฤทธิ์การต่อต้านและป้องกันโรค กลุ่มสารสำคัญในผลิตภัณฑ์นี้ เช่น วิตามิน เกลือแร่ กรดอะมิโนชนิดต่าง ๆ กรดไขมันโอเมก้า 3 สารต้านอนุมูลอิสระ สารสกัดจากสมุนไพร สารต้านมะเร็ง สารต้านแบคทีเรียและไวรัส สารช่วยระบบทางเดินอาหาร เช่น ใยอาหาร โพรไบโอติก เป็นต้น

เอนไซม์ คือตัวช่วยเร่งปฏิกิริยาเคมีของร่างกาย จึงนำเอนไซม์บำบัดมาใช้ในโรคที่เกี่ยวข้องกับระบบทางเดินอาหารและการย่อยอาหาร การละลายลิ่มเลือด ลดการอักเสบ เป็นต้น

โพรไบโอติก คือจุลินทรีย์ในลำไส้ที่ไม่ก่อโรค ทำหน้าที่ช่วยย่อยน้ำตาลแลคโตส ช่วยย่อยโปรตีนให้ร่างกายดูดซึมได้ และป้องกันเชื้อก่อโรคยึดเกาะเยื่อผนังลำไส้ ช่วยเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน ช่วยให้ร่างกายมีสุขภาพแข็งแรงและทำงานได้ดี พบในอาหารประเภทหมักดอง เช่น นมเปรี้ยว โยเกิร์ต ข้าวหมาก เต้าหู้ยี้ กิมจิ ถั่วหมัก และเต้าหู้

คีเลชั่นบำบัด (Chelation Therapy) คือการกำจัดโลหะหนักออกจากร่างกายเพื่อบำบัดภาวะผิดปกติทางสุขภาพที่สัมพันธ์กับการสะสมและตกค้างของสารโลหะหนักแบบเรื้อรัง

วิตามินบำบัด คือการให้เกลือแร่ และวิตามินรวมทางหลอดเลือดดำ เพื่อการฟื้นฟูสุขภาพร่างกาย และสภาพผิว

ผลิตภัณฑ์สมุนไพร หมายถึงยาจากสมุนไพรหมายความถึง ยาแผนไทย หรือยาตามองค์ความรู้การแพทย์ทางเลือกอื่นและให้หมายความรวมถึงยาแผนโบราณที่ใช้กับมนุษย์ตามกฎหมายว่าด้วยยาเพื่อการรักษาบำบัด บรรเทา หรือป้องกันโรค ความเจ็บป่วยของมนุษย์ และผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร ที่ได้จากพืช สัตว์ จุลชีพ ธาตุวัตถุ หรือที่มีส่วนประกอบสำคัญที่เป็นหรือได้จากพืช สัตว์ หรือแร่ หรือจุลชีพ ซึ่งพร้อมที่จะนำไปใช้แก่มนุษย์ได้ ที่มุ่งหมายสำหรับ (ก) ให้เกิดผลต่อสุขภาพ หรือการทำงานของร่างกายดีขึ้น หรือเสริมสร้างโครงสร้างหรือการทำงานของร่างกาย (ข) ลดปัจจัยเสี่ยงของการเกิดโรค

2.4 Manipulative therapy เป็นการบำบัดการ เช่น การนวด การดึง การตัด เป็นต้น

การสะท้อนกลับ (Reflexology) หมายถึง การเรียนรู้จุดสะท้อนในบริเวณที่สัมพันธ์กับเส้นพลังสู่วัยวะจำเพาะเพื่อนำไปประยุกต์การนวดกดจุดสะท้อนซึ่งเป็นวิธีการบำบัดทางเลือกแบบหนึ่งที่บรรเทาอาการป่วย หรือบำบัดโรค ตำแหน่งการนวดกดจุด มี 3 แห่งคือ มือ เท้า และหู

การนวด (Massage) หมายถึงกระบวนการต่าง ๆ ที่ทำโดยมือ เช่น การบีบ การตัด การกด การคลึง การสับ บนเนื้อเยื่อด้านนอกของร่างกายโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการรักษา ประคับประคองหรือสุขอนามัย หรืออาจกล่าวได้ว่า การนวด คือการใช้มืออย่างมีสติสัมปชัญญะบนร่างกายโดยมีวัตถุประสงค์ในการบำบัด

2.5 Energy therapy เป็นการนำพลังงานมาช่วยในการบำบัด แบ่งได้ 2 กลุ่ม ดังนี้

2.5.1 Biological Energy หมายถึง พลังงานบำบัดที่อาศัยสิ่งมีชีวิต ได้แก่ Internal Energy คือพลังบำบัดที่ปล่อยออกมาจากสิ่งมีชีวิตเข้าบำบัดผู้ป่วยโดยตรง เช่น ส่งกำลังภายใน เป็นต้น ส่วน External Energy คือพลังบำบัดที่อาศัยจากคลื่นพลังงานจากภายนอกถึงผ่านตัวผู้ให้การบำบัด (Healer) แล้วส่งต่อไปยังผู้รับการบำบัด เช่น โยเร เรกิ พลังกายทิพย์ พลังจักรวาล เป็นต้น

2.5.2 Non-Biological Energy หมายถึง พลังงานบำบัดที่ไม่ได้อาศัยสิ่งมีชีวิต ได้แก่ Non-Machine Energy คือพลังงานบำบัดที่มนุษย์ไม่ได้ผลิตขึ้น เช่น แม่เหล็ก ผลึกหรือหินต่างๆ ส่วน Machine Energy คือพลังงานบำบัดที่มนุษย์ผลิตขึ้น เช่น อัลตราซาวด์ คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า เครื่องปล่อยรังสีต่าง ๆ เป็นต้น

หลักในการพิจารณาเลือกใช้บริการแพทย์ทางเลือก ควรคำนึงถึงหลัก 4 ประการ คือ

1. หลักประสิทธิผล คือจะต้องบรรเทาอาการ หรือหายจากความทุกข์ทรมานที่เป็นอยู่ได้
2. หลักความปลอดภัย คือจะต้องใช้ได้อย่างปลอดภัย ไม่มีภาวะแทรกซ้อน
3. หลักความคุ้มค่า คือจะต้องประหยัดค่าใช้จ่ายคุ้มค่าสมกับราคา
4. หลักความมีเหตุผล คือจะต้องอธิบายได้ตามทฤษฎี กลไกการบำบัด หรือปรัชญาของการแพทย์

ทางเลือกในแต่ละสาขา

นวัตกรรม (Innovation)

ความหมายของนวัตกรรม

สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (2547). ได้ให้ความหมายว่า “นวัตกรรม” คือสิ่งใหม่ที่เกิดจากการใช้ความรู้และความคิดสร้างสรรค์ที่มีประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคม

โรเจอร์ (Everette M. Rogers) ได้ให้ความหมายไว้ว่า “นวัตกรรม” คือความคิด การกระทำ หรือวัตถุใหม่ ๆ ซึ่งถูกรับรู้ว่าเป็นสิ่งใหม่ ๆ ด้วยตัวบุคคลแต่ละคนหรือหน่วยอื่น ๆ ของการยอมรับในสังคม (Innovation is a New Idea, Practice or Object, Thai is Perceived as New by the Individual or Other Unit of Adoption) ดังนั้น นวัตกรรมอาจหมายถึงสิ่งใหม่ ๆ ดังต่อไปนี้

1. สิ่งใหม่ที่ไม่เคยมีผู้ใดเคยทำมาก่อน
2. สิ่งใหม่ที่เคยทำมาแล้วในอดีตแต่ได้มีการรื้อฟื้นขึ้นมาใหม่
3. สิ่งใหม่ที่มีการพัฒนามาจากของเก่าที่มีอยู่เดิม

จากความหมายข้างต้นในมุมมองของผู้เขียน นวัตกรรม หมายถึง สิ่งที่พัฒนา หรือสร้างขึ้นใหม่ จากความรู้และความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้ประสบการณ์ ความต้องการปรับปรุง / แก้ไขปัญหา และสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในการประดิษฐ์นวัตกรรมเพื่อประโยชน์ทางสังคมและเศรษฐกิจ

องค์ประกอบของนวัตกรรม

จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่ามีการให้คำนิยามของคำว่า “นวัตกรรม” ในหลายลักษณะ และหลายแง่มุมที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ (2553 : 54) ได้อธิบายองค์ประกอบของนวัตกรรมมีอยู่ 3 ประการ คือ

1. ความใหม่ (Newness) สิ่งที่จะได้รับการยอมรับว่า มีคุณลักษณะเป็นนวัตกรรมได้นั้น จะต้องมียุคคือ ความใหม่ หมายถึง เป็นสิ่งใหม่ที่ถูกพัฒนาขึ้น ซึ่งอาจจะมีลักษณะเป็นตัวผลิตภัณฑ์บริการ หรือ กระบวนการ โดยจะเป็นการปรับปรุงจากของเดิมหรือพัฒนาขึ้นมาใหม่ก็ได้

2. การใช้ความรู้และความคิดสร้างสรรค์ (Knowledge and Creativity Idea) หมายความว่า สิ่งที่จะถือเป็นนวัตกรรมได้นั้นจะต้องเกิดจากการใช้ความรู้และความคิดสร้างสรรค์เป็นฐานของการพัฒนาให้เกิดขึ้นใหม่ ไม่ใช่เกิดจากการลอกเลียนแบบการทำซ้ำ เป็นต้น

3. ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจ (Economic Benefits) และสังคม (Social) ก็คือ การให้ประโยชน์ใน เชิงเศรษฐกิจ หรือการสร้างความสำเร็จในเชิงพาณิชย์ กล่าวคือ นวัตกรรม จะต้องสามารถทำให้เกิดมูลค่าเพิ่ม ขึ้นได้จากการพัฒนาสิ่งใหม่นั้นๆ ซึ่งผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นสามารถวัดได้เป็นตัวเงินโดยตรง และในเชิงสังคม เป็นการสร้างคุณค่า ซึ่งไม่สามารถวัดเป็นตัวเงินได้

จากแนวคิดข้างต้น ผู้เขียนสรุปได้ว่า องค์ประกอบของ “นวัตกรรม” คือ สิ่งใหม่ที่เกิดจากการใช้ความรู้ และความคิดสร้างสรรค์ ที่มีประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคม

แนวคิดของนวัตกรรมและการบริหารจัดการ

กิริติ ยศยิ่งยง (2552, หน้า 11) กล่าวถึงนวัตกรรมขององค์กรซึ่งแบ่งออกได้เป็น 6 ประเภท คือ

1) นวัตกรรมทางธุรกิจขององค์กร (Business innovation) เป็นการปรับเปลี่ยนการดำเนินธุรกิจขององค์กร เพื่อตอบสนองต่อสิ่งเร้าของบริษัทโลกาภิวัตน์ ความต้องการและความพึงพอใจของลูกค้า รวมถึงความอยู่รอด และความสามารถเชิงการแข่งขันขององค์กร

2) นวัตกรรมทางยุทธศาสตร์ขององค์กร (Strategy innovation) เป็นการเปลี่ยนแปลงวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม ความเชื่อ เป้าหมาย รวมถึงการปรับระบบโครงสร้างองค์กร เพื่อกำหนดทิศทางหลักของการทำธุรกรรมขององค์กรใหม่ และผลักดันธุรกิจให้เติบโตอย่างยั่งยืน

3) นวัตกรรมทางทุนมนุษย์ (People innovation) เป็นการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และทักษะที่เหมาะสม เพื่อเอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทต่าง ๆ ภายใต้กระบวนการนวัตกรรม

4) นวัตกรรมทางกระบวนการ (Process innovation) เป็นการพัฒนาวิธีการผลิตหรือการปฏิบัติที่แตกต่างไปจากเดิม เพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้นและต้นทุนการผลิตลดลงนวัตกรรมทางกระบวนการประกอบด้วยนวัตกรรมกระบวนการทางเทคโนโลยี และนวัตกรรมกระบวนการทางองค์กร

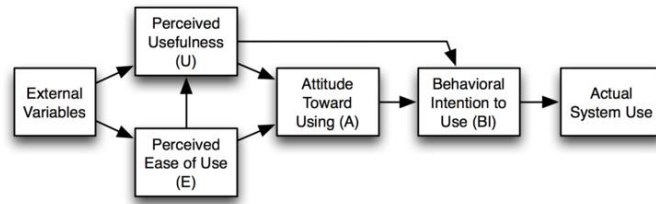
5) นวัตกรรมทางสินค้าและบริการ (Product service innovation) เป็นการสร้างสินค้าและบริการใหม่หรือพัฒนา และปรับปรุงสินค้าที่มีอยู่ หรือรวมสินค้าที่มีอยู่เข้าไปในสินค้าใหม่เพื่อเสนอคุณค่าให้แก่ลูกค้าและประโยชน์ที่ลูกค้าจะได้รับ โดยคำนึงถึงกระบวนการจัดการห่วงโซ่คุณค่าที่เกิดขึ้นกับทุกหน่วยงานที่จะทำให้เกิดผลในเชิงพาณิชย์

6) นวัตกรรมทางการตลาด (Marketing innovation) เป็นการพัฒนาวิธีการทำการตลาดรูปแบบใหม่ที่ให้ความสำคัญกับบรรจุกุณธ์ ช่องทางการจัดจำหน่าย การสื่อสารการตลาด และการส่งมอบผลิตภัณฑ์หรือบริการให้กับลูกค้า รวมถึงการประเมินและการทำนายความต้องการของผู้บริโภค

ปัจจัยการยอมรับเทคโนโลยีหรือนวัตกรรม

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมบริการด้านการแพทย์ทางเลือกผ่านเว็บไซต์ ซึ่งเป็นนวัตกรรมทางสินค้าและบริการ (Product service innovation) เป็นการพัฒนาและปรับปรุงบริการที่มีอยู่ โดยคำนึงถึงกระบวนการจัดการห่วงโซ่คุณค่าที่เกิดขึ้นกับทุกหน่วยงาน และเป็นนวัตกรรมทางกระบวนการ (Process innovation) ที่เป็นการพัฒนาวิธีการผลิตหรือการปฏิบัติที่แตกต่างไปจากเดิม เพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้นและต้นทุนการผลิตลดลงด้วยกระบวนการทางเทคโนโลยี ดังนั้นผู้เขียนจึงศึกษาทฤษฎีการยอมรับเทคโนโลยี เพื่อนำข้อมูลไปใช้สำหรับการศึกษาการยอมรับของผู้ใช้งานในลำดับต่อไป

การพัฒนาเทคโนโลยี/นวัตกรรมใหม่ที่เกิดขึ้นในองค์กรต้องคำนึงถึงปัจจัยหรือทฤษฎีต่าง ๆ ในการยอมรับเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อใช้อธิบายถึงเหตุผลและวิธีในการยอมรับการใช้งานของแต่ละบุคคลหรือแต่ละองค์กร จากการศึกษาเอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมีหลายทฤษฎีที่นำมาประยุกต์ใช้อย่างแพร่หลาย ผู้วิจัยมุ่งเน้นนำเสนอทฤษฎีแบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยี (Technology Acceptance Model: TAM) (Davis, 1989) โดยทฤษฎีดังกล่าวนี้ มีปัจจัยหลักที่เกี่ยวข้องสามารถอธิบายความหมายของปัจจัยการยอมรับเทคโนโลยี ได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แบบจำลองการยอมรับของผู้ใช้งานเทคโนโลยี (Davis,1989)

แบบจำลองการยอมรับของผู้ใช้งานเทคโนโลยี โดยมีความหมายของแต่ละปัจจัย ดังนี้

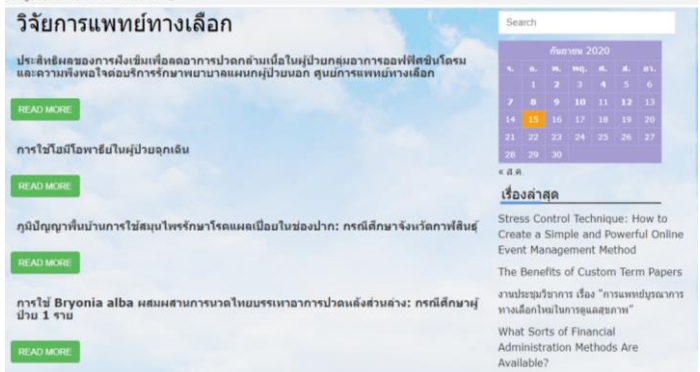

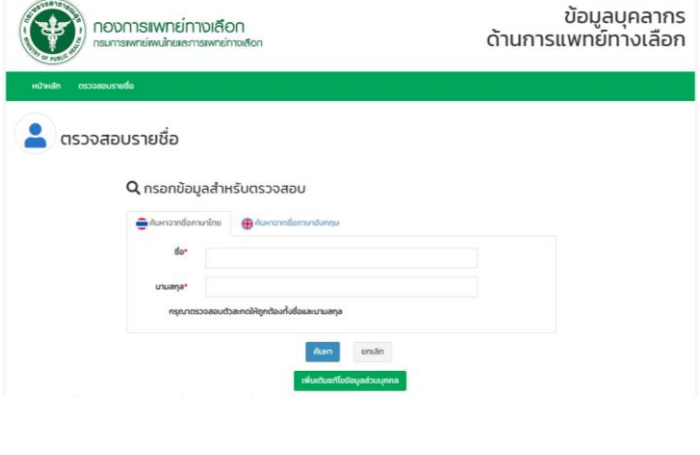
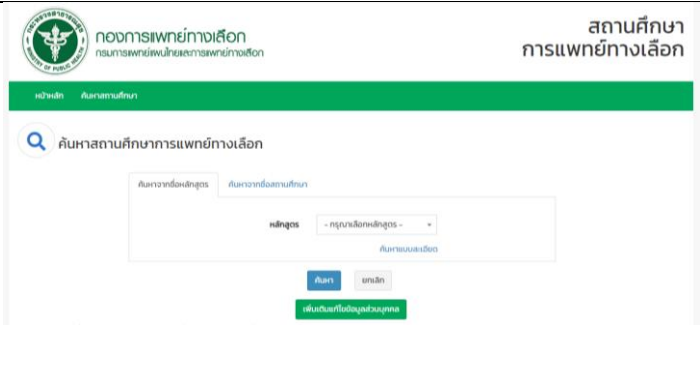
1. ตัวแปรภายนอก (External Variable) หมายถึง ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ถึงประโยชน์ที่จะได้รับ และการรับรู้ว่าเป็นความง่ายต่อการใช้งาน เช่น ข้อมูลประชากรศาสตร์ ประสบการณ์ อิทธิพลจากสังคม บรรทัดฐานของบุคคลที่อยู่โดยรอบ เป็นต้น
2. การรับรู้ถึงประโยชน์ (Perceived Usefulness) หมายถึง การรับรู้ในแต่ละบุคคลว่าเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมมีส่วนช่วยพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต เช่น ลดความเสี่ยง ลดค่าใช้จ่าย มีความสะดวกรวดเร็วขึ้น มีความปลอดภัยและมีความทันสมัย
3. การรับรู้ถึงความง่ายต่อการใช้งาน (Perceived ease of use) หมายถึง ปัจจัยที่กำหนดในแง่ปริมาณหรือความสำเร็จที่ได้รับว่าตรงกับความต้องการหรือที่คาดหวังไว้หรือไม่ ต้องมีความง่ายในการเรียนรู้ที่จะใช้งาน ขั้นตอนการใช้งานไม่ยุ่งยากซับซ้อน ลดเวลาในการทำงาน หาข้อมูลได้ง่ายและไม่ต้องใช้ความพยายามมากในการใช้งาน
4. ทศนคติที่มีต่อการใช้งาน (Attitude towards use) หมายถึง ความคิด ความเข้าใจ ความคิดเห็น ความรู้สึกว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ชอบหรือไม่ชอบ สนใจหรือไม่สนใจ เป็นภาวะทางจิตใจของการเตรียมพร้อมที่จะเรียนรู้และถูกปรับตัวต่อการใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรม
5. ความตั้งใจแสดงพฤติกรรมการใช้ (Behavioral Intention) หมายถึง การแสดงออก การปฏิบัติ หรือการทำกิจกรรมเพื่อจัดสรรเวลาสำหรับการจัดการกับภาระหน้าที่ต่าง ๆ ที่ต้องปฏิบัติในแต่ละวัน มีความพร้อม ความตั้งใจที่ผู้ใช้พยายามใช้งานเทคโนโลยีหรือนวัตกรรม
6. การยอมรับหรือการใช้ระบบจริง (Actual System Use) หมายถึงการยอมรับและการตัดสินใจที่จะนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมนั้นไปใช้จริงอย่างเต็มที่และสม่ำเสมอ

นวัตกรรมบริการด้านการแพทย์ทางเลือกผ่านเว็บไซต์

ด้วยความท้าทายด้านสุขภาพที่เปลี่ยนแปลงไปในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีรายงานจากทั่วโลกในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมาจากสมาชิก 179 ประเทศ แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าประเทศต่าง ๆ กำลังตระหนักถึงบทบาทของการแพทย์ดั้งเดิม การแพทย์ผสมผสานในระบบสุขภาพระดับประเทศมากขึ้น (World Health Organization, 2019, p.5)

กระทรวงสาธารณสุข โดยกองการแพทย์ทางเลือก ซึ่งเป็นหน่วยงานภายใต้กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก มีอำนาจและหน้าที่สำคัญในการคัดกรองศาสตร์ วิเคราะห์ วิจัย พัฒนาองค์ความรู้ พัฒนาคุณภาพมาตรฐาน ถ่ายทอดองค์ความรู้ การคุ้มครองผู้บริโภค ประสานความร่วมมือ ตลอดจนกำกับและสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากด้านการแพทย์แผนจีนและการแพทย์ทางเลือกในระบบบริการสุขภาพ และการดูแลสุขภาพในชีวิตประจำวันของประชาชน (กระทรวงสาธารณสุข. 2561) ได้นำเทคโนโลยีดิจิทัลผ่านเว็บไซต์ www.thaicam.go.th มาสนับสนุนการดำเนินงานตามอำนาจและหน้าที่ในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้ การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพ การคุ้มครองผู้บริโภค และการจัดบริการสุขภาพด้านการแพทย์ทางเลือก เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ และผลผลิตตามภาระกิจที่ได้รับมอบหมาย (กองการแพทย์ทางเลือก, 2563) ดังแสดงในภาพที่ 2

ภาพ	คำอธิบาย
	<p>จากรูปแสดงหน้าแรกของเว็บไซต์ ซึ่งมีแถบแสดงข้อมูล เกี่ยวกับเรา ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลสำหรับเจ้าหน้าที่ และแสดงเมนูหลัก 9 เมนู ประกอบด้วย บริการประชาชน งานวิจัย ความรู้สำหรับประชาชน ตรวจสอบบุคลากรด้านการแพทย์ทางเลือก ตรวจสอบสถานศึกษาด้านการแพทย์ทางเลือก ตรวจสอบสถานบริการด้านการแพทย์ทางเลือก เครือข่าย บทความ ดาวน์โหลด</p>
	<p>1. เมนูบริการประชาชน ผู้ใช้บริการจะได้รับข้อมูลเกี่ยวกับตารางการจัดบริการของศูนย์การแพทย์ทางเลือก ทั้งนี้ สามารถนัดหมายรับบริการ และลงทะเบียนเพื่อเข้ารับบริการได้</p>

ภาพ	คำอธิบาย
	<p>2. เมฆงานวิจัย</p> <p>ค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยด้านการแพทย์ทางเลือก โดยเลือก READ MORE ในหัวข้องานวิจัยนั้น เพื่อรับรายละเอียดของข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยเพื่ออ่าน และดาวน์โหลดเอกสารงานวิจัยได้</p>
	<p>3.เมนูความรู้สำหรับประชาชน</p> <p>องค์ความรู้ด้านการแพทย์ทางเลือกที่ประชาชนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดูแลสุขภาพ จัดเป็น เรื่องราว / ศาสตร์ การแพทย์ทางเลือก วิธีบำบัดโรค เฉพาะประเด็น</p>
	<p>4.เมนูตรวจสอบบุคลากรด้านการแพทย์ทางเลือก</p> <p>สามารถตรวจสอบข้อมูลความรู้/การอบรมด้านการแพทย์ทางเลือกของบุคคลได้ โดยระบุชื่อ - สกุล (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ) ทั้งนี้ บุคลากร สามารถสมัครลงทะเบียน และเพิ่มเติม / แก้ไขข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อแสดงข้อมูลของตนเองผ่านเว็บไซต์ได้</p>
	<p>5.เมนูตรวจสอบสถานศึกษาด้านการแพทย์ทางเลือก</p> <p>สามารถตรวจสอบข้อมูลสถานศึกษาด้านการแพทย์ทางเลือก จากชื่อหลักสูตร หรือชื่อสถานศึกษา ทั้งนี้ สถานศึกษา สามารถสมัครลงทะเบียน และเพิ่มเติม / แก้ไขข้อมูล เพื่อแสดงข้อมูลของสถานศึกษาผ่านเว็บไซต์ได้</p>

ภาพ	คำอธิบาย
	<p>6. เมนูตรวจสอบสถานบริการด้านการแพทย์ทางเลือก</p> <p>สามารถตรวจสอบโดยระบุจากประเภทของการบริการ หรือชื่อสถานบริการ ทั้งนี้ สถานบริการ สามารถสมัครลงทะเบียนและเพิ่มเติม / แก้ไขข้อมูล เพื่อแสดงข้อมูลของสถานบริการผ่านเว็บไซต์ได้</p>
	<p>7. เมนูเครื่องมือช่วย</p> <p>โดยจัดแบ่งเป็นเครื่องมือช่วยในประเทศ และเครื่องมือช่วยต่างประเทศ ซึ่งจะแสดงรายละเอียดความร่วมมือ (MOU) และแสดงหน้าเว็บไซต์ของเครื่องมือช่วย</p>
	<p>8.เมนูบทความ</p> <p>ค้นหาบทความวิชาการด้านการแพทย์ทางเลือก โดยเลือก READ MORE ในหัวข้อบทความนั้นเพื่อรับรายละเอียดของข้อมูลบทความนั้นเพื่ออ่าน และดาวน์โหลดเอกสารบทความได้</p>
	<p>9. เมนูดาวน์โหลด โดยจัดหมวดหมู่ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. วารสารการแพทย์ทางเลือก 2. หนังสือ (E – Book) 3. วิดีโอ (Video) 4. อินโฟกราฟฟิค (Infographic) 5. เอกสารประกอบการสัมมนา / อบรม

ภาพที่ 2 นวัตกรรมบริการด้านการแพทย์ทางเลือกผ่านเว็บไซต์ (กองการแพทย์ทางเลือก, 2563)

จากภาพที่ 2 แสดงเมนู / ฟังก์ชันการทำงานนวัตกรรมบริการด้านการแพทย์ทางเลือกผ่านเว็บไซต์ มี 9 เมนู ประกอบด้วย 1) บริการประชาชน 2) งานวิจัย 3) ความรู้สำหรับประชาชน 4) ตรวจสอบบุคลากรด้านการแพทย์ทางเลือก 5) ตรวจสอบสถานศึกษาด้านการแพทย์ทางเลือก 6) ตรวจสอบสถานบริการด้านการแพทย์ทางเลือก 7) เครื่องมือช่วย 8) บทความ 9) ดาวน์โหลด

กรอบการวิเคราะห์เนื้อหาที่นำเสนอ ด้านข้อเสนอแนะสำหรับผู้ให้บริการ

จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า นวัตกรรมบริการด้านการแพทย์ทางเลือกผ่านเว็บไซต์ ถือเป็นนวัตกรรมบริการในการพัฒนาและถ่ายทอดความรู้ การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพ การคุ้มครองผู้บริโภค การสื่อสารองค์กร และการจัดบริการสุขภาพด้านการแพทย์ทางเลือก เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ และผลผลิตตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย โดยมีประโยชน์ ดังนี้

1. กองการแพทย์ทางเลือก นวัตกรรมบริการด้านการแพทย์ทางเลือกผ่านเว็บไซต์ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการนำเสนอข้อมูล องค์กรความรู้ และการสื่อสารของกองการแพทย์ทางเลือก กับกลุ่มเป้าหมายได้อย่างเป็นวงกว้างทั้งในประเทศและต่างประเทศ เสริมสร้างภาพลักษณ์ขององค์กร ขยายกลุ่มเป้าหมาย และเพิ่มความสะดวกให้กับกลุ่มผู้บริโภคให้เข้าถึงบริการด้านการแพทย์ทางเลือกได้ตลอดเวลา
2. ประชาชน จะได้รับสื่อที่สร้างความรู้ที่สร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพ สามารถตรวจสอบบุคลากรสถานบริการ สถานศึกษา ด้านการแพทย์ทางเลือก สามารถเข้าถึงบริการด้านการแพทย์ทางเลือกที่ความปลอดภัย ได้มาตรฐาน อันเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคและสนับสนุนการดูแลสุขภาพในชีวิตประจำวันของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
3. สถานบริการสุขภาพภาครัฐและเอกชน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานบริการสุขภาพในการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตของผู้ป่วย ชุมชน

บทสรุป

ตามอำนาจและหน้าที่ของกองการแพทย์ทางเลือก กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุขตามที่กล่าวมาข้างต้น โดยได้นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาสนับสนุนในการดำเนินงานผ่านเว็บไซต์ให้ผู้ให้บริการซึ่งประกอบด้วยสถานบริการสุขภาพทั้งภาครัฐและเอกชน สถานศึกษาทุกระดับ ตลอดจนบุคลากรสาธารณสุข และประชาชน ได้ใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการเข้าถึงข้อมูลทางด้านวิชาการในทุกรูปแบบ เช่น ตำราวิชาการ หนังสือ บทความ วิดีโอ อินโฟกราฟฟิค งานวิจัย เป็นต้น งานบริการตรวจรักษาด้วยการแพทย์ทางเลือก การตรวจสอบข้อมูลความรู้ / การฝึกอบรมของบุคลากรด้านการแพทย์ทางเลือก การตรวจสอบสถานศึกษาด้านการแพทย์ทางเลือก การตรวจสอบสถานบริการด้านการแพทย์ทางเลือก ทั้งนี้เพื่อการเข้าถึงวิชาการ และบริการที่ปลอดภัย ได้มาตรฐาน ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรม สามารถสรุปได้ดังนี้

เว็บไซต์ เป็นสิ่งที่สังคมยุคใหม่รู้จักกันดีเพราะเป็นสื่อในการนำเสนอข้อมูลหรือเรื่องราวผ่านทางอินเทอร์เน็ต มีประโยชน์ต่อผู้ใช้งานในการช่วยให้องค์กรเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายทั้งในประเทศและต่างประเทศ เสริมสร้างภาพลักษณ์ขององค์กรให้น่าเชื่อถือ ทันสมัย และเป็นสากล การขยายช่องทางและเพิ่มความสะดวกให้กับกลุ่มผู้บริโภคให้เข้าถึงสินค้าหรือบริการได้ตลอดเวลา โดยการนำเสนอเนื้อหาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการบริการด้านการแพทย์ทางเลือกตามภารกิจของกองการแพทย์ทางเลือก ตลอดจนสถานบริการสุขภาพภาครัฐและเอกชน ได้นำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร และการดูแลสุขภาพของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] กองการแพทย์ทางเลือก. (2553). ตำราวิชาการ อาหารเพื่อสุขภาพ. สำนักงานกิจการโรงพยาบาล องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- [2] กองการแพทย์ทางเลือก. (2553). ตำราวิชาการ การใช้น้ำเพื่อสุขภาพ. สำนักงานกิจการโรงพยาบาล องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- [3] กองการแพทย์ทางเลือก. (2550). ตำราวิชาการ สุคนธบำบัด. สำนักงานกิจการโรงพยาบาล องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- [4] กองการแพทย์ทางเลือก. (2563). แดชไดเอท (DASH Diet) บำบัดโรคความดันโลหิตสูง. บริษัท วี อินดี้ ดีไซน์ จำกัด
- [5] กองการแพทย์ทางเลือก. (2563). คีโตเจนิค ไดเอท (Ketogenic Diet) อาหารบำบัดโรคอ้วนและโรคเบาหวานประเภทที่ 2. บริษัท วี อินดี้ ดีไซน์ จำกัด
- [6] แพทย์พงษ์ วรพงศ์พิเชษฐ. (2561). อาหารพร่องแป้ง (Low carb Diet) . บริษัท วี อินดี้ ดีไซน์ จำกัด
- [7] สำนักการแพทย์ทางเลือก. (2558). รายงานการศึกษาการแพทย์โฮมีโอพาธี (Homeopathy) (พิมพ์ครั้งที่ 3). โรงพยาบาลสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
- [8] สำนักการแพทย์ทางเลือก. (2558). อาหารแมคโครไบโอติกส์ (พิมพ์ครั้งที่ 4). โรงพยาบาลสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
- [9] สำนักการแพทย์ทางเลือก. (2559). คำแนะนำความรู้ ด้านการแพทย์ทางเลือกในการคุ้มครองผู้บริโภค. เอ็นย์ ดีไซน์
- [10] สำนักการแพทย์ทางเลือก. (2554). อาหารตามหมู่เลือด. เอ็นย์ ดีไซน์
- [11] แพทย์พงษ์ วรพงศ์พิเชษฐ และสุพินดา กิจทวี. (2551). โยคะบำบัดสำหรับโรคเรื้อรัง. บจก.สุขุมวิทมีเดีย มาร์เก็ตติ้ง
- [12] แพทย์พงษ์ วรพงศ์พิเชษฐ. (2550). พุทธธรรมบำบัด. บจก.สุขุมวิทมีเดีย มาร์เก็ตติ้ง
- [13] อัมไพ ชัยชลทรัพย์ และคณะ. (2562). คู่มือ กดจุดสะท้อนเท้า (Foot Reflexology) เพื่อสุขภาพผู้สูงอายุ. บริษัท วี อินดี้ ดีไซน์ จำกัด
- [14] มโน เมตตานันโท เลหาวิช, แพทย์พงษ์ วรพงศ์พิเชษฐ และสมพร กันทรดุขฎี เตรีียมชัยศรี. (2558). สวดมนต์และสมาธิบำบัดเพื่อรักษาโรค. โรงพยาบาลสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
- [15] ทศพร ตัณฑโกศล และวรรณวิมล เขียวเชิงชล. (2561). คู่มือบริหารซันกงสำหรับผู้สูงอายุ. บริษัท เอสเอฟ พลัส จำกัด
- [16] แพทย์พงษ์ วรพงศ์พิเชษฐ และเสวนิตย์ กมลธรรม (2561). คู่มือโยคะสำหรับผู้สูงอายุ. บริษัทเอสเอฟ พลัส จำกัด
- [17] กิดานันท์ มลิทอง (2543). เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม (พิมพ์ครั้งที่ 2). อรุณการพิมพ์
- [18] กิริติ ยศียงยง (2552). องค์การแห่งนวัตกรรม แนวคิดและกระบวนการ. โรงพยาบาลแห่งชาติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- [19] สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ. (2547). การจัดการนวัตกรรมสำหรับผู้บริหาร. กรุงเทพฯ
- [20] สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (2549). นวัตกรรมประเทศไทย Innovate Thailand .กรุงเทพฯ
- [21] บริการสุขภาพ. สืบค้นจาก <https://th.wikipedia.org/wiki>. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 กันยายน 2563
- [22] สมานกับสุขภาพ. สืบค้นจาก <https://thaicam.go.th>. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 กันยายน 2563
- [23] Davis, F. (1985). A technology acceptance model for empirically testing new end-user information systems: theory and results . Unpublished dissertation doctoral, MIT Sloan School of Management, Cambridge, MA.
- [24] สมานึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์, ดร.พัทตร์ผจง วัฒนสินธุ์, ดร.อัจฉรา จันทร์ฉาย และดร.ประกอบ คุปรัตน์มานะ (2553). นวัตกรรม: ความหมาย ประเภท และความสำคัญ. *วารสารบริหารธุรกิจ*, 33(28), 54.
- [25] www.thaicam.go.th. (2020). กองการแพทย์ทางเลือก. สืบค้นจาก <https://www.thaicam.go.th> สืบค้นเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2563